

Särskilda insatser för deltagardemokrati, ökat valdeltagande, jämställdhet och mångfald

Borgarrådsberedningen föreslår kommunstyrelsen besluta följande

1. Budgetjustering med 4,9 mnkr medges Kommunfullmäktige m.m. för ökade kostnader avseende insatser för deltagardemokrati och ökat valdeltagande, att fördelas till stadsdelsnämnderna (4,8 mnkr) samt till stadsledningskontorets informations- och utbildningsinsatser (0,1 mnkr). Fördelning sker enligt *bilaga 4*. Finansieringen sker ur *Central medelsreserv: 2. Till kommunstyrelsens förfogande* i 2006 års budget.
2. Stadsledningskontoret ges i uppdrag att göra en återredovisning av använda medel till kommunstyrelsen.

Föredragande borgarrådet Teres Lindberg anför följande.

Bakgrund

Valdeltagandet i Sverige är liksom i övriga Europa sjunkande. Däremot ökade valdeltagandet till Stockholms kommunfullmäktige 2002 till 77,7 % jämfört med 76,9 % år 1998. Vissa stadsdelar hade lägre valdeltagande än andra. I Rinkeby var valdeltagandet 51,5 procent, i Tensta 55,8 procent, Husby 56,3 procent, Rågsved 61,9 och i Skärholmen 62,8 procent. Invandrare och unga röstar i mindre utsträckning än infödda respektive äldre.

I budget 2006 sägs ”Att uppmuntra ett högt valdeltagande är därför en central del i stadsdelsnämndernas demokratiarbete. Stadsdelsnämnderna har också en viktig uppgift när det gäller att skapa och vidareutveckla förutsättningarna för demokrati och för medborgarnas delaktighet i olika beslutsprocesser. ... En demokrati behöver både möjligheter för alla att delta i beslutsprocessen och valda representanter som arbetar på medborgarnas mandat. Ett ökat inslag av deltagardemokrati föder ansvarstagande och engagemang och skulle bland annat bidra till att öka valdeltagandet. Stadsdelsnämnderna ska därför aktivt arbeta för att utveckla arbetsmetoder för en fördjupad deltagardemokrati.”

Enligt budget 2006 ska kommunstyrelsen genomföra en särskild satsning för att öka valdeltagandet och stadsdelsnämnderna ska genomföra insatser för att öka inslaget av deltagardemokrati.

I budget 2006 avsattes 7,0 mnkr i Central medelsreserv för insatser för ökat valdeltagande och utvecklad deltagardemokrati samt för arbetet med jämställdhets-, minoritets- och mångfaldsfrågor. Av dessa medel är 2,1 mnkr reserverade för insatser för de nationella minoriteterna. Resterande 4,9 mnkr ska fördelas till valdeltagandeinsatser och deltagardemokratiinsatser samt till insatser för ökad jämställdhet och mångfald. Beslut om fördelning av dessa medel fattas av kommunstyrelsen.

Ärendets beredning

Stadsdelsnämnderna har inbjudits att ansöka om medel för ökat valdeltagande, deltagardemokrati, jämställdhet och mångfald. Facknämnderna har inbjudits att söka medel enbart för jämställdhet och mångfald. Stadsledningskontoret har handlagt ansökningsförfarandet gällande dessa medel. Kommunstyrelsens arbetsmarknads- och integrationsberedning har fattat beslut kring ett förslag till fördelning av medlen.

Informationsbrev som skickades med e-post till Stockholms samtliga förvaltningschefer 2006-01-11. *Bilaga 2.*

Stadsledningskontorets sammanställning av nämndernas ansökningar om medel för ökat valdeltagande, deltagardemokrati, jämställdhet och mångfald. *Bilaga 3.*

Mina synpunkter

Att valdeltagandet i Stockholm minskar är allvarligt, så även att det framförallt är inom vissa stadsdelar som valdeltagandet redan är lågt och sjunkande. Valdeltagandet för valet till kommunfullmäktige 2004, där Rinkeby hade ett valdeltagande på 51,5 procent, Tenssta 55,8 procent, Husby 56,3 procent, Rågsved 61,9 och i Skärholmen 62,8 procent, talar också sitt tydliga språk. Att det dessutom är ungdomar och invandrare som i allt mindre utsträckning röstar är ännu mer allvarligt. Det är viktigt att stärka känslan för demokrati och inflytande inom de socioekonomiskt mest utsatta grupperna och stadsdelarna.

Om den svenska demokratin ska kunna upprätthållas behöver vi göra insatser för att öka valdeltagandet och då framförallt bland de som idag är minst benägna att gå och rösta på valdagen. Det är viktigt att stadsdelsnämnderna får en central roll i detta arbete, i samband med att de också ges möjlighet att utveckla närdemokratin, medborgarinflytandet och deltagardemokratin. Ett ökat inslag av deltagardemokrati föder ansvarstagande och engagemang och skulle bland annat bidra till att öka valdeltagandet. Stadsdelsnämnderna måste därför aktivt arbeta för att utveckla arbetsmetoder för en fördjupad deltagardemokrati. Stadsdelarna ska också arbeta med jämställdhets-, minoritets- och mångfaldsfrågor.

De ansökningar som inkommit från stadsdelarna i Stockholm visar ett stort intresse för just valdeltagande vilket är bra. Däremot är antalet ansökningar till arbete med deltagardemokrati, jämställdhet och mångfald för få. Intentionen i 2006 års budget är att fördela dessa pengar för insatser för ökat valdeltagande, deltagardemokrati, jämställdhet och mångfald, har jag valt att göra en fördelning av medlen istället för att ta hänsyn till de inkomna ansökningarna. Medlen får inte användas till verksamheter så som dörrknackning eller ledsagning av röstberättigade till vallokaler. Fördelningen av medlen bifogas ärendet som *bilaga 4.*

Jag föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande

1. Budgetjustering med 4,9 mnkr medges Kommunfullmäktige m.m. för ökade kostnader avseende insatser för deltagardemokrati och ökat valdeltagande, att fördelas till stadsdelsnämnderna (4,8 mnkr) samt till stadsledningskontorets informations- och utbildningsinsatser (0,1 mnkr). Fördelning sker enligt *bilaga 4.* Finansieringen sker ur *Central medelsreserv: 2. Till kommunstyrelsens förfo-gande* i 2006 års budget.

2. Stadsledningskontoret ges i uppdrag att göra en återredovisning av använda medel till kommunstyrelsen.

Stockholm den 5 maj 2006

TERES LINDBERG

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Reservation anfördes av borgarråden *Kristina Axén Olin* och *Sten Nordin* (båda m) och *Lotta Edholm* (fp) enligt följande.

Vi föreslår borgarrådsberedningen föreslå kommunstyrelsen besluta att

1. inte bevilja anslag till några former av tjänster som valinformatör, demokratiilot, demokratiinformatör, valambassadör eller liknande,
2. i övrigt godkänna föredragande borgarråds förslag till beslut, samt
3. därutöver anföra följande:

Vi anser att de politiska partierna ska ha det yttersta ansvaret för att sprida information om valet och öka valdeltagandet. Risker är stor att personer som anställs som demokratiambassadörer, valinformatörer eller liknande inte kommer att förhålla sig neutrala, även om de inte på något sätt är knutna till ett politiskt parti eller en politisk rörelse. Mottagaren får inte tveka på om vad som är valinformation och vad som är ett politiskt budskap.

Sakligt informationsmaterial och andra informationsinsatser som kan öka kunskapen och valdeltagandet är däremot ett välkommet komplement till de politiska partiernas arbete.

ÄRENDET

Valdeltagandet i Sverige är liksom i övriga Europa sjunkande. Däremot ökade valdeltagandet till Stockholms kommunfullmäktige 2002 till 77,7 % jämfört med 76,9 % år 1998. Vissa stadsdelar hade lägre valdeltagande än andra. I Rinkeby var valdeltagandet 51,5 procent, i Tensta 55,8 procent, Husby 56,3 procent, Rågsved 61,9 och i Skärholmen 62,8 procent. Invandrare och unga röstar i mindre utsträckning än infödda respektive äldre.

I budget 2006 sägs ”Att uppmuntra ett högt valdeltagande är därför en central del i stadsdelsnämndernas demokratiarbete. Stadsdelsnämnderna har också en viktig uppgift när det gäller att skapa och vidareutveckla förutsättningarna för demokrati och för medborgarnas delaktighet i olika beslutsprocesser. En demokrati behöver både möjligheter för alla att delta i beslutsprocessen och valda representanter som arbetar på medborgarnas mandat. Ett ökat inslag av deltagardemokrati föder ansvarstagande och engagemang och skulle bland annat bidra till att öka valdeltagandet. Stadsdelsnämnderna ska därför aktivt arbeta för att utveckla arbetsmetoder för en fördjupad deltagardemokrati.”

Enligt budget 2006 ska kommunstyrelsen genomföra en särskild satsning för att öka valdeltagandet och stadsdelsnämnderna ska genomföra insatser för att öka inslaget av deltagardemokrati.

I budget 2006 avsattes 7,0 mnkr i Central medelsreserv för insatser för ökat valdeltagande och utvecklad deltagardemokrati samt för arbetet med jämställdhets-, minoritets- och mångfaldsfrågor. Av dessa medel är 2,1 mnkr reserverade för insatser för de nationella minoriteterna. Resterande 4,9 mnkr ska fördelas till valdeltagandeinsatser och deltagardemokratiinsatser samt till insatser för ökad jämställdhet och mångfald. Beslut om fördelning av dessa medel fattas av kommunstyrelsen.

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande den 6 mars 2006 har i huvudsak av följande lydelse.

Sammanfattning

Valdeltagandet i Sverige och Europa är sjunkande. Vissa områden i Stockholm har lågt valdeltagande. Invandrare och unga röstar i mindre utsträckning än infödda respektive äldre. Enligt budget 2006 ska kommunstyrelsen genomföra en särskild satsning för att öka valdeltagandet och stadsdelsnämnderna ska genomföra insatser för att öka inslaget av deltagardemokrati. I central medelsreserv har 4,9 mnkr reserverats för deltagardemokrati, ökat valdeltagande, jämställdhet och mångfald. Stadsdelsnämnderna har inbjudits att ansöka om medel för detta. Facknämnderna har inbjudits att söka medel enbart för jämställdhet och mångfald. Sexton stadsdelsnämnder har ansökt om drygt 4,9 mnkr, huvudsakligen för insatser för ökat valdeltagande. Företrädesvis handlar det om informationsskrifter, informationsmöten, lokala politiska debatter, m.m. riktade till områden eller grupper med lågt valdeltagande. Flera stadsdelsnämnder planerar att projektanställa s.k. demokratiambassadörer med bred språklig kompetens och lokalkännedom för att informera om demokrati och om valet. Inga facknämnder har ansökt om medel.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av stadsledningskontoret, välfärd och utbildningsavdelningen.

Ärendet

Stadsdelsnämnderna har inbjudits att ansöka om medel för ökat valdeltagande, deltagardemokrati, jämställdhet och mångfald. Facknämnderna har inbjudits att söka medel enbart för jämställdhet och mångfald. Ur den centrala medelsreserven har 4,9 mnkr reserverats för detta. Inbjudan gick ut via e-post till förvaltningscheferna den 11 januari. Sista ansökningsdag var den 1 mars.

Stadsledningskontoret, välfärd och utbildningsavdelningen, har handlagt ansökningsförfarandet gällande dessa medel. För att dessa medel snarast ska kunna tas i anspråk och göra avsedd verkan har handläggningstiden gjorts kort. Därför är de skriftliga ansökningarna det enda underlag som tagits i beaktande vid utarbetandet av förslag till beviljande respektive avslag av ansökningarna.

Sexton stadsdelnämnder; Bromma, Enskede-Årsta, Farsta, Hägersten, Hässelby-Vällingby, Katarina-Sofia, Kista, Kungsholmen, Liljeholmen, Maria-Gamla Stan, Rinkeby, Skarpnäck, Skärholmen, Spånga-Tensta, Älvsjö och Östermalm ansöker gemensamt om 0,2 mnkr för att nå unga väljare. Därutöver ansöker 14 stadsdelnämnder om mellan 25 tkr och 536 tkr för egna insatser. Inga facknämnder har ansökt om medel. Totalt omfattar ansökningarna drygt 4,9 mnkr.

Stadsledningskontoret föreslår att 4 396 tkr av de ansökta medlen bifalles.

Fördelning av de sökta medlen (tkr)

Insatsens mål	Sökt belopp	Förslag till bifall
Deltagandedemokrati/valdeltagande	4 001	3 676
Jämställdhet/mångfald	720	720
Annat	200	0
Totalt	4 921	4 396

Större delen av ansökningarna handlar om valdeltagande. Företrädesvis handlar det om informationsinsatser; informationsskrifter, informationsmöten m.m. riktade till områden eller grupper med lågt valdeltagande. Unga förstagångsväljare uppmärksammas ofta. Även inom stadsdelnämndsområden med högt eller genomsnittligt valdeltagande har områden eller grupper med lågt valdeltagande identifierats. Hälften av de ansökande nämnderna planerar lokala politiska debatter med företrädare för partierna i nämnden.

Enskede-Årsta, Spånga-Tensta, Skarpnäck, Skärholmen och Vantörs stadsdelnämnder planerar att projektanställa demokratiambassadörer med bred språklig kompetens och lokalkännedom för att informera om valet. Hässelby-Vällingby stadsdelnämnd använder sin egen personal för liknande informationsinsatser, medan Älvsjö och Hägerstens stadsdelnämnder använder sig av folkhögskoleelever som informatörer. I Rinkeby planerar man att låta ungdomsrådet arbeta uppsökande på liknande sätt som demokratiambassadörerna.

De flesta stadsdelnämnder uttrycker tydligt i beskrivningen av de planerade insatserna att det handlar om valteknisk information och neutral uppmuntran att söka information om partierna och att rösta.

Stadsledningskontorets synpunkter och förslag

Stadsledningskontoret föreslår att stadsdelnämndernas ansökningar om medel ur central medels-reserv beviljas med 4 396 tkr enligt följande (tkr):

Bromma	25
Enskede-Årsta	420
Enskede-Årsta	200 för samordning av 16 nämnders samarbete Unga väljare
Farsta	310
Hägersten	536
Hässelby-Vällingby	250
Katarina-Sofia	60
Kungsholmen	90
Rinkeby	400
Skarpnäck	375
Skärholmen	300
Spånga-Tensta	250
Vantör	500
Älvsjö	180
Östermalm	500
Totalt	4 396

Stadsledningskontoret föreslår avslag av två ansökningar som handlar om annat än det medlen är avsedda för. Kungsholmens stadsdelsnämnd vill anställa en projektledare för nationaldagsfirandet (150 tkr) och Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd vill göra en antropologisk undersökning av invandringsprocessen (50 tkr). Avslag föreslås på Skarpnäcks stadsdelsnämnds ansökan om att ha en buss för förtida röstning (125 tkr) då detta enligt vallagen hör till valnämndens kompetensområde. Dessutom föreslås avslag på Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnds förslag om stöd till förskole- och skolenheternas arbete med föräldrasamverkan för att där verka för ökat valdeltagande (200 tkr). Föräldrasamverkans syfte handlar om förtroendeskapande och samarbete mellan föräldrar och skola kring barnen och dessas skolsituation. Staden bör inte i detta sammanhang bedriva påverkansarbete kring valdeltagande.

Stadsledningskontoret kommer att i samarbete med valnämnden sammankalla stadsdelsnämndernas ansvariga till ett informationstillfälle för att tydliggöra juridiska och procedurfrågor kring demokratiambassadörerna. Stadsledningskontoret föreslår att kontoret även får i uppdrag att samordna utbildningstillfällen, i samarbete med berörda stadsdelsnämnder, för dem som anställs som demokratiambassadörer. Även de stadsdelsnämnder som planerar använda sin egen personal, ungdomsrådet eller folkhögskoleelever som valinformatörer ska inbjudas till detta.

Stadsledningskontoret föreslår att kontoret får i uppgift att i samarbete med valnämnden informera ansvariga i stadsdelsnämnderna om juridik och frågor kring demokratiambassadörernas arbete samt att samordna utbildning av dessa. Stadsledningskontoret bör ha möjlighet att disponera 0,1 mnkr för detta ändamål.

Kommunstyrelsens arbetsmarknads- och integrationsberedning beslutade den 4 april 2006 följande

1. Budgetjustering med 4,5 mnkr medges kommunfullmäktige m.m. för ökade kostnader avseende insatser för deltagardemokrati och ökat valdeltagande, att fördela till berörda stadsdelsnämnder (4,4 mnkr) samt till stadsledningskontorets informations- och utbildningsinsatser (0,1 mnkr).
2. Finansieringen sker ur *Central medelsreserv: Till kommunstyrelsens förfogande för oförutsedda behov* i 2006 års budget.

Reservation anfördes av *Christina Elffors Sjödin* (m) med hänvisning till sitt yrkande, *bilaga 1*.

Reservation anfördes av *Ann-Margarethe Livb* och *Mujde Rashid* (båda v) med hänvisning till sitt gemensamma yrkande, *bilaga 1*.

Reservation anfördes av *Fredrik Malm* (fp) med hänvisning till sitt yrkande, *bilaga 1*.

RESERVATIONER M.M.

Arbetsmarknads- och integrationsberedningen

Reservation anfördes av Christina Elffors Sjödin (m) enligt följande.

Arbetsmarknads- och integrationsberedningen beslöt

- Att avslå förslaget om särskilda insatser för deltagandedemokrati, ökat valdeltagande, jämställdhet och mångfald, samt
- Att därutöver anför följande

I grund och botten har vi en fungerande demokrati uppbyggd kring att ett antal politiska partier i allmänna val arbetar för att få en så stor andel av rösterna som möjligt. För detta ändamål har ett system med partistöd utvecklats där partierna efter storlek får medel att bedriva valkampanj för. En angelägen uppgift är att informera väljarna om att ett val är antagande och att det är viktigt att rösta.

Trots detta vill vänsterkartellen göra det till en kommunal uppgift att därutöver informera om att det är val riktat till vissa grupper och stadsdelar. Problemet är att man börjar röra sig i gränslandet mellan vad som är de politiska partiernas uppgift i en demokrati och vad som är kommunens. Det står fullständigt klart att det är en kommunal uppgift att tillhandahålla vallokaler och information om hur röstning går till. Nytt för i år är bland annat att förhandsröstning är ett kommunalt ansvar.

Men att med olika insatser försöka påverka väljarna, utan rimlig demokratisk kontroll, att rösta går utanför det som är en kommunal uppgift. Vi vill i sammanhanget påminna om att två socialdemokratiska valarbetare dömdes för valfusk efter valrörelsen 2002. De satte upp en egen röstlokal på ett äldreboende där bara socialdemokratiska valseklar fanns att tillgå. Kommunens uppgift är att organisera röstförfarandet, de politiska partiernas uppgift är att få människor att rösta.

Reservation anfördes av Ann-Margarethe Livh och Mujde Rashid (båda v) enligt följande.

Kommunstyrelsens arbetsmarknads- och integrationsberedning föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande:

1. Budgetjustering med 3,9 mnkr medges kommunfullmäktige m.m. för ökade kostnader avseende insatser för deltagardemokrati och ökat valdeltagande, att fördela till berörda stadsdelsnämnder (3,8 mnkr) samt till stadsledningskontorets informations- och utbildningsinsatser (0,1 mnkr).
2. Återstående anslag på 1,0 mnkr reserveras för stadsdelsnämndernas insatser för ökad jämställdhet och ansökningstiden för stadsdelsnämnderna för sådana projekt förlängs till utgången av april månad 2006.
3. Finansieringen sker ur *Central medelsreserv: 2. Till kommunstyrelsens förfogande för oförutsedda behov* i 2006 års budget.
4. Därutöver anför följande:

Informationen som gått ut till stadsdelsnämnderna om möjligheterna att söka pengar för de olika insatserna har varit bristfällig. Stadsdelsnämnderna har uppfattat informationen så att det i huvudsak bara handlar om insatser för ökat valdeltagande och deltagardemokrati och inte om jämställdhet och mångfald. Därför måste beloppen justeras för de insatser där man nu föreslår att medel beviljas, så att det kvarstår medel även för insatser för ökad jämställdhet.

Reservation anfördes av Fredrik Malm (fp) enligt följande.

Arbetsmarknads- och integrationsberedningen beslutar

1. att de personer som anställs som demokratiambassadörer, informatörer eller för liknande insatser inte själva ska kandidera i valet, vara anställda av ett politiskt parti, eller under mandatperioden haft ett uppdrag för ett politiskt parti,
2. att i övrigt godkänna förvaltningens förslag till beslut, samt
3. att därutöver anföra följande

Vi anser att de politiska partierna ska ha det yttersta ansvaret för att sprida information om valet och öka valdeltagandet. Om stadsdelsnämnderna anställer en demokratiambassadör är det viktigt att personen inte är bunden till ett politiskt parti. Budbäraren måste vara neutral, så att det inte uppstår missförstånd hos mottagaren om det är ett politiskt budskap eller valinformation.

Medel till insatser för ökat valdeltagande, deltagardemokrati, jämställdhet och mångfald

I budget 2006 avsätts sju miljoner kronor i central medelsreserv för insatser för ökat valdeltagande och utvecklad deltagardemokrati samt för arbetet med jämställdhets-, minoritets- och mångfaldsfrågor. Av dessa medel är 2,1 mnkr reserverade för informationsinsatser kring de nationella minoriteterna. Resterande 4,9 mnkr ska fördelas till valdeltagandeinsatser och deltagardemokratiinsatser samt till insatser för ökad jämställdhet och mångfald.

Stadsdelsnämnder och facknämnder inbjuds nu att ansöka om medel enligt ovan. Endast stadsdelsnämnder kan söka medel för valdeltagandeinsatser och deltagardemokratiinsatser.

Ansökningarna ska behandlas i nämnd och vara hos Stadsledningskontoret senast den 1 mars. Förhoppningen är att kunna ge besked om medlens fördelning i den senare delen av april. En nämnd kan ansöka om medel till flera olika insatser.

Ansökningarna handläggs av Stadsledningskontoret, Valfärd och utbildningsavdelningen, utbildning och arbetsmarknadsenheten. Beslut om fördelningen av medlen fattas av kommunstyrelsen.

Kontaktperson Annika Hjelm, tfn 508 29 311, annika.hjelm@stadshuset.stockholm.se

Information och ansökningsblanketter bifogas.

Inger Båvner
Biträdande stadsdirektör

Information om medel för insatser för ökat valdeltagande och deltagande demokrati

Valdeltagande

Vid valet år 2002 ökade valdeltagandet till Stockholms kommunfullmäktige från 76,9 % år 1998 till 77,7 % år 2002. Valdeltagandeanalyser från förra valet bör tillsammans med erfarenheter från tidigare insatser för ökat valdeltagande utgöra grund för de insatser som nu planeras.

Deltagandedemokrati

Den representativa demokratin måste kompletteras med olika former av direktinflytande och delaktighet. Informationsteknik är här ett viktigt verktyg. Ett ökat inslag av deltagardemokrati föder ansvarstagande och engagemang och skulle bland annat bidra till att öka valdeltagandet. Stadsdelsnämnderna ska därför aktivt arbeta för att utveckla arbetsmetoder för en fördjupad deltagardemokrati.

Mångfald

Mångfald innebär att varje människa ska ha möjligheter att utvecklas efter sina egen förutsättningar och önsknings oavsett ålder, etnicitet, religion, trosuppfattning, sexuell läggning, funktionshinder eller kön.

Jämställdhet

Jämställdhet betyder att kvinnor och män ska ha samma rättigheter, skyldigheter och möjligheter inom alla väsentliga områden.

Kriterier för bedömning av ansökningarna

- Insatser för ökat valdeltagande eller deltagardemokrati ges särskilt prioritet
- Metoder som tidigare prövats och bedömts framgångsrika prioriteras.
- Insatser vars omfattning och kostnad står i proportion till förväntat resultat och vars tidsplan sannolikt håller prioriteras.
- Valdeltagandesatsningar riktade till grupper eller områden med lågt valdeltagande prioriteras.
- Insatser där målgruppen är särskilt angelägen, förekomst av behov eller brist, prioriteras.
- Samverkan mellan stadsdelsnämnd och facknämnd ses som positivt.

Avgränsningar

- Två eller flera nämnder får samarbeta om insatser.
- Insatserna får göras i samarbete med föreningar eller andra aktörer men ska styras av nämnden som också ska ha det ekonomiska ansvaret och redovisningsansvaret.
- Enskilda enheter i staden kan inte själva söka medel, men stadsdelsnämnd eller facknämnd kan ansöka om medel för insatser som genomförs av en enhet.
- Valdeltagandeinsatserna måste genomföras före valet och övriga insatser innan årets slut.

Redovisning

Efter genomförd insats ska en kort redovisning av vad som gjorts, resultaten och en ekonomisk redovisning tillsändas SLK. Redovisningen ska lämnas två månader efter insatsens avslutning eller senast 07-01-31.

Frågor besvaras av Annika Hjelm, Välfärd och utbildningsavdelningen, Utbildning och arbetsmarknadsenheten. Tfn 508 29 311. E-post annika.hjelm@stadshuset.stockholm.se

Sammanställning av stadsdelsnämndernas ansökningar om medel ur centrala medelsreserven 2006 för ökat valdeltagande, deltagardemokrati, jämställdhet och mångfald.

Stadsdelsnämnd	Sökt summa	Beskrivning av insatserna v- valdeltagande, d- deltagandedemokrati, m- mångfald och j- jämställdhet	Förslag till beslut
Sexton nämnder; Bromma, Enskede-Årsta, Farsta, Hägersten, Hässelby-Vällingby, Kartina-Sofia, Kista, Kungsholmen, Liljeholmen, Maria-Gamla Stan, Rinkeby, Skarpnäck, Skärholmen, Spångsten, Älvsjö och Östermalm.	200´	v- Unga väljare, 16 sdf i samarbete med Ung08 och Kulturförvaltningen. Projektledare gör websida om valet och vykort. Kortet sprids på caféer, medborgarkontor, etc och websidan används i olika aktiviteter för unga. 200 tkr Enskede-Årsta stadsdelsförvaltning samordnar.	Bevilja
Bromma	25´	v- Ledsagning med hjälp av förvaltningens personal till vallokaler för äldre och funktions-hindrade på valdagen och för förtida röstning. 25 tkr	Bevilja
Enskede-Årsta	420	v- Fyra valinformatörer i två månader till Enskededalen och Östberga. 200 tkr v- Två informationskvällar i Enskededalen och Östberga om betydelsen av val och valdeltagande samt politisk paneldebatt om integration med intressant moderator. 150 tkr d- Utbilda handläggare och chefer som skriver texter för allmänhet och politiker att skriva mer lättförståeligt. 70 tkr	Bevilja Bevilja Bevilja
Farsta	310´	v- Information om valdeltagande i Fagersjö och Hökarängen. Annonser, informationsblad och möten. 100 tkr v- Seminariedag för förstagångsväljarna på Farsta gymnasium. 25 tkr v- Kvällsarrangemang om valet med medverkande politiker, musik, mm. för unga på Tubens fritidsgård i Farsta som föregås av insamling av frågeställningar på hemsidan och följs upp genom en chatt. 35 tkr v- Informationsplats i Farsta centrums galleria. Hyra för	Bevilja Bevilja Bevilja Bevilja

		tre veckor. 150 tkr	
Hägersten	536´	<p>v- Politikercafé i Axelsberg/Målarhöjden och Fruängen för unga med lokala politiker. 22 tkr</p> <p>v- Tillsammans med eleverna på Långbro folkhögskola ordna valdeltagandeaktivitet i Fruängens centrum. 10 tkr</p> <p>v- Politikercafé på Axelsbergs servicehus och Fruängsgården för äldre med lokala politiker. 19 tkr</p> <p>v- Lokalpolitisk debatt i Medborgarhuset. 60 tkr</p> <p>d- Enkät för att samla in medborgarnas syn-punkter och önskemål om kulturutbud inför utredning om ev. bibliotek i Axelsberg. 25 tkr</p> <p>j/m- Utbildning av personal, särskilt inom skola och förskola, för större medvetenhet om jäm-ställdhet och mångfald. 100 tkr</p> <p>m- Projektanställd inom rekrytering för att utbilda enhetschefer på temat lika möjligheter allas ansvar för att öka mångfalden bland per-sonalen bla inom administration, förskola och skola. 300 tkr</p>	<p>Bevilja</p> <p>Bevilja</p> <p>Bevilja</p> <p>Bevilja</p> <p>Bevilja</p> <p>Bevilja</p> <p>Bevilja</p>
Hässelby-Vällingby	500´	<p>v- Smedshagsgruppen arbetar med boendemiljö där stor andel av de boende har rötter i andra länder. Kan arbeta med valdeltagande om medel ges. 50 tkr</p> <p>m- Mångkulturvecka planeras av skolan och fritidsgården i Hässelbygårds centrum. Demokratigrupp kan bildas för att utveckla former för att föra fram demokratin och de allmänna valen. 20 tkr</p> <p>?- Socialantropologiska analyser av processen med snabb inflyttning av invandrare och flyk-tingar ska göras av plus-arbetare till nämnden och förvaltningsledning. Lönekostnader och administrativa pålägg. 50 tkr</p> <p>v- Information till invandrare och förstaga-ängs-väljare i samarbete med föreningar, fritids-gårdar och gymnasieskolor. Inte anställa valin-formatörer utan använda egen perso-nal. 80 tkr</p> <p>v- Förskolor och skolor utvecklar former för föräldrasam-verkan. Vill ge varje enhet ekono-miskt stöd för att hitta former för att lyfta fram demokratin och vikten av att många deltar i de allmänna valen. 200 tkr</p>	<p>Bevilja</p> <p>Bevilja</p> <p>Avslå Handlar om annat.</p> <p>Bevilja</p> <p>Avslå</p>

		j- Samverkan med polisen mot våld mot kvinnor i nära relationer pågår med små resurser. Behövs förstärkning och metod-utveckling. Frigöra anställda till detta. 100 tkr	Bevilja
Katarina-Sofia	60´	v/d - Demokratidagar på Nytorget för att uppmuntra till deltagande och intresse för lokal politik, samla in medborgarnas synpunkter samt uppmuntra till valdeltagande. Nämndens politiker deltar. Hyrtält mm, tryck, material. 60 tkr	Bevilja
Kungsholmen	240´	v- Politikerutfrågning för allmänheten, med moderator, under Kungsholmsveckan. 50 tkr ?- Firande av nationaldagen. Barn och unga som växer upp på Kungsholmen ska få en positiv upplevelse i demokratisk anda av den nya nationaldagen. Anställa projektledare. 150 tkr v- Ledsagning av äldre och funktionshindrade till vallokal på valdagen. 20 tkr v- Politikercaféer på biblioteket för allmänheten om lokala frågor inför valet. 20 tkr	Bevilja Avslå. Handlar om annat. Bevilja Bevilja
Rinkeby	400´	v- Rinkebydagen, som uteslutande ska handla om valinformation, som kulmen på valdeltagande insatserna, med valdebatt med nämndens politiker och moderator. 100 tkr v- Informationsinsatser på Medborgarkontoret; elever frågar politiker, översätta valinformation, extrapersonal för valinformation, videofilm med valinformation. 100 tkr v/d- Ungdomsrådet ska engageras för uppsökande verksamhet hos skolor och föreningar om valdeltagande, producera video om valdeltagande, vallåt till Rinkebydagen och genomföra ett ungdomsseminarium. 200 tkr	Bevilja Bevilja Bevilja
Skarpnäck	500´	v- En huvudansvarig demokratilots anställs på halvtid i sex månader, knuten till ungdomsrådet. Tillsammans med ungdomar ska denne informera om valet på olika sätt samt arrangera möten och debatter. 200 tkr v- Hyra av buss och chaufför för förtida röstning. 125 tkr	Bevilja Avslå. Valnämndens uppdrag.

		v- Massiva informationsinsatser om valet; informationsmaterial tillgängligt på alla offentliga platser, nya former och sammanhang ska användas för informationsmöten. Demokratilotsen och ungdomar medverkar. 125 tkr	Bevilja
		v- Valdebatt på utomhusscenen i Bagarmossen och artistframträdande. 50 tkr	Bevilja
Skärholmen	300´	v- Två demokratiinformatörer på halvtid arbetar uppsökande maj-sept. 150 tkr	Bevilja
		v/d- Informationsinsatser om valet med deltagardemokratiinslag då medborgare och föreningar är med och planerar aktiviteter. Informationsmöten och information i lokaltidningen på flera språk. 150 tkr	Bevilja
Spånga-Tensta	250´	v- Valinformatörer med olika språk och kulturkompetens gör utställning om demokrati, röst-rätt och valförfarande, beställer och distribuerar material, arrangerar möten och samarbetar med skolorna, mm. 250 tkr	Bevilja
Vantör	500´	v- Ett antal valambassadörer som kan flera språk ska anställas som ansvarar för information om valet och arrangerar möten. 500 tkr	Bevilja
Älvsjö	180´	v- Folkhögskoleelever ska informera om valtek-niska frågor i Prästgårdsgården. Medel söks för informationsmaterial och hyra av tält. 20 tkr	Bevilja
		v- Lokal valdebatt med känd moderator på medborgarkontoret i Solberga. Information och arvode. 60 tkr	Bevilja
		d - Ställ frågor direkt till din politiker, ny web-tjänst, partirepresentanter från nämnden svarar. Installation av programvara. 50 tkr	Bevilja
		d- Barn ska följa och göra avtryck i planeringen av nybyggnation i Solberga. Seminarier och utbildningsinsatser i skolan. 50 tkr	Bevilja
Östermalm	500´	v/d - Politikerkvällar på medborgarkontoret. Annonsering och personal. 55 tkr	Bevilja
		v/d- Chatt med lokala politiker, främst för unga. Annonser och personal. 55 tkr	Bevilja
		v- Valinformation till boende vid universitetet, tekniska högskolan och Djurgården. Informationsmaterial, porto, annonser, möten. 100 tkr	Bevilja

